Расим Љајић, министар рада и социјалне политике и шеф Националне канцеларије за сарадњу са Хашким трибуналом, упутио је писмо Сержу Брамерцу, главном хашком тужиоцу од којег тражи покретање истраге против бившег челника Унмика Сорена Јесен Петерсона, због прикривања доказа у случају трговине органима.

- Очекујемо да Трибунал покрене поступак за непоштовање суда против тадашњих челника Унмика јер за то има основа. Још априла 2008. године тражили смо од хашког тужиоца преиспитивање навода из књиге Карле дел Понте и указали на опструкцију Унмика, чији су шефови спречавали било какву истражну радњу о злочинима ОВК-а на територији Косова. Унмик је тада тврдио да не поседује било какав извештај о трговини органима и да нема никаквих доказа. У то су уверавали и Трибунал. Али наше тужилаштво за ратне злочине дошло је 2008. године до 16 страна извештаја Унмика који није био целовит. Представници нашег тужилаштва за ратне злочине и наше канцеларије понели су тај извештај у Њујорк, у одељење за мировне операције и показали га. Након тога Унмик је престао да негира његово постојање и предао га у целости, свих 25 страна.

Има ли Трибунал мандат за покретање те истраге?

- Позивамо Трибунал на истрагу због непоштовања тог суда од стране тадашњих челника Унмика, за то постоји мандат. О опструкцији Унмика говори и извештај Дика Мартија. Проговорили су и форензичари Унмика, говорила је дел Понте, али и наше тужилаштво за ратне злочине. За опструкцију неко мора да сноси одговорност.

Има ли Марти доказе и хоће ли ико покренути истрагу о трговини органима?

- Марти је дао довољно доказа за покретање истраге. Али до бројних доказа у исцрпној истрази дошло је и наше тужилаштво за ратне злочине. Ипак, најизгледније је да то уради Еулекс и радимо на томе да међународна заједница на томе инсистира. Постоји проблем заштите потенцијалних сведока до којих је дошло и наше тужилаштво.

Да ли је могуће да Трибунал, као што то предлаже Карла дел Понте, добије мандат УН за спровођење истраге против Тачија?

- Плашим се да то није реално. Мандат трибунала је ограничен. Није реално да он буде проширен одлуком УН само због једне истраге. Наше тужилаштво ради више истрага о злочинима ОВК-а. За нас је ова истрага од огромне важности и не смемо направити ниједну грешку. Циљ је да избегнемо исклизавање на политички терен. У том случају, нећемо имати велике шансе за задовољење правде. Први корак ка томе је усвајање резолуције и препорука у Савету Европе 25. јануара.

Зашто се извештај Мартија појавио непосредно након избора на Косову и пред дијалог Београда и Приштине?

- Не постоји смишљена политичка акција за постизање неког циља. Извештај је припреман откако је дел Понте изнела своје индиције и сада је завршен.

А да ли је у функцији рашчишћавања терена јер ЕУ и САД не желе лидере на Балкану са траговима барута на рукама?

- Ако тражите ствари које ће ићи у прилог тој тврдњи наћи ћете их. Али, у извештају треба тражити само нашу шансу за испуњење правде за жртве.

Очекујете ли, ипак, одлазак Тачија са политичке сцене?

- Не желим да се бавимо последицама, већ тиме да учинимо све да Савет Европе да подршку да сви починиоци злочина, ма ко они били, одговарају уколико се докаже да су криви.

Брамерц је децембра прошле године обавестио Мартија да су докази везани за ту истрагу уништени. Јесте ли га питали зашто су то учинили?

- Питали смо и одговорио је још прошле године да су то ствари које не могу да се чувају, али да је све релевантне копије доставио нашем Тужилаштву за ратне злочине.

Где је најтраженији хашки оптуженик? Да ли је тачно да се дојаве о њему не проверавају као што то пише „Време“?

- Све дојаве се проверавају. Недељно их има на десетине, али је утврђено да ниједна од њих није истинита.

Шта кажу?

- Причају приче за које је одмах јасно да нису истините. Тако је, на пример, један човек испричао како је на излету видео Младића у белом голфу, одређених таблица. Исприча све до детаља, и на прво питање: ”Јесте ли сигурни да је то Младић”, одговора: ”Нисам баш сасвим. Личи ми на Младића.”

Хоће ли бити нових избора и када?

- Реално не видим изборе до 2012 . Мада су, с обзиром на велику кризу, могући непредвидљиви догађаји. Верујем да Влада може само сама себе да сруши, а не да то учини опозиција.

Зашто сте рекли да људи мање верују у политичаре него у актере „Фарме“?

- То је утисак о незадовољству људи на улици.

Тиме коалиционим партнерима желите да поручите нешто?

- Нисам ни о коме конкретно говорио, али сматрам да морамо да мењамо однос према реалности. Од десеторо људи са којима разговарам на улици, њих деветоро је незадовољно или апатично. Желим да нађемо начин да пробудимо енергију, а да то не буде путем лажи.

Незадовољни сте коалицијом?

- Не, већ материјалним и економским положајем друштва, иако знам да није Влада за све крива. Али у перцепцији обичног човека крив је онај ко је на власти.

Реконструкција Владе била је пуцању празно? Чиста демагогија?

- О томе више нећу да говорим. Замерио сам се с неким људима из коалиције и Владе. Начелно, сматрам да је то јефтиније, корисније и нудио сам своје место, био сам добровољац за учешће у смањењу Владе, али о томе не одлучујем ја већ најјаче странке у коалицији.

То није била ваша излазна стратегија из Владе?

- За шта? То могу да урадим и сад. Зашто ми за излазак из Владе треба излазна стратегија?

Уколико се повучете ко су ваши могући нови политички партнери? Да ли бисте сарађивали са Николићем?

- Подржавали бисмо Владу у парламенту. Наш први партнер је увек ДС, без обзира на незадовољства односом према нама. Али разговараћемо и са другима када дође за време у некој изборној коалицији.

(Блиц)